

Všeobecné informácie - Chorvátsko

OBSAH

- 1 Ako sa vyhotovuje právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti (závet, spoločný závet, dedičská zmluva)?
- 2 Mal by byť tento právny úkon zaregistrovaný? Ak áno, ako
- 3 Existujú nejaké obmedzenia slobodného nakladania s majetkom v prípade smrti (napr. povinný dedičský podiel)?
- 4 Ak právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti neexistuje, kto dedí a koľko?
- 5 Aký orgán je kompetentný:
  - 5.1 v dedičských veciach?
  - 5.2 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí dedičstva?
  - 5.3 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí odkazu?
  - 5.4 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí povinného dedičského podielu?
- 6 Stručný opis konania na vysporiadanie dedičstva podľa vnútroštátnych právnych predpisov vrátane likvidácie dedičstva a rozdelenia majetku (zahŕňa to aj informácie o tom, či dedičské konanie začal súd alebo iný príslušný orgán z vlastného podnetu)
- 7 Ako a kedy sa niekto stáva dedičom alebo odkazovníkom?
- 8 Sú dedičia zodpovední za dlhy zosnulého? Ak áno, za akých podmienok?
- 9 Aké doklady a (alebo) informácie sa zvyčajne vyžadujú na účely registrácie nehnuteľnosti?
  - 9.1 Je menovanie správcu povinné alebo je povinné na základe žiadosti? Ak je povinné alebo povinné na základe žiadosti, aké kroky treba podniknúť?
  - 9.2 Kto je oprávnený vykonať právny úkon pre prípad smrti zosnulého a (alebo) spravovať dedičstvo?
  - 9.3 Aké sú právomoci správcu?
- 10 Aké doklady sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov zvyčajne vydávajú v priebehu alebo na konci dedičských konaní na účely preukázania postavenia a práv oprávnených osôb? Majú osobitné dôkazné účinky?

Tento informačný list bol vypracovaný v spolupráci s Radou notárov EÚ (CNUE).

1 Ako sa vyhotovuje právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti (závet, spoločný závet, dedičská zmluva)?

Dedičské právo a pravidlá, podľa ktorých postupujú súdy, iné orgány a oprávnené osoby vo veci dedičstva, sú upravené v zákone o dedičstve („Narodne novine“, č. 48/03, 163/03, 35/05 a 127/13).

Právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti možno vyhotoviť vo forme závetu. Závet môže vyhotoviť každá duševne zdravá osoba, ktorá dovŕšila vek 16 rokov.

Platnosť nadobudne len závet, ktorý je vyhotovený vo forme predpísanej zákonom a spĺňa podmienky stanovené v zákone. Za bežných okolností možno závet vyhotoviť vo forme súkromného alebo verejného závetu, pričom za mimoriadnych okolností možno vyjadriť ústny závet.

Súkromný závet predstavuje holografný závet a závet spísaný pred svedkami. Holografný závet vlastnoručne vyhotovuje a podpisuje závetca. Závetca, ktorý vie a môže čítať a písať, môže spísať závet pred svedkami prostredníctvom vyhlásenia pred dvoma súčasne prítomnými svedkami, že doklad, bez ohľadu na to, kto ho spísal, predstavuje vlastný závet závetcu, a jeho podpísaním v ich prítomnosti. Svedkovia musia k závetu pripojiť svoje podpisy.

Verejný závet sa spisuje za účasti verejných orgánov. Každá osoba môže spísať platný závet vo forme verejného závetu. Osoba, ktorá nemôže alebo nevie čítať alebo sa nemôže podpísať vlastným menom, môže v mimoriadnych prípadoch spísať závet len vo forme verejného závetu. Verejný závet môže na žiadosť závetcu spísať jedna z oprávnených osôb: sudca na mestskom súde, radca na mestskom súde a notár, ako aj konzulárny alebo diplomatický zástupca Chorvátskej republiky v zahraničí. V zákone sú stanovené postupy a opatrenia, ktoré má oprávnená osoba vykonať pri spisovaní verejného závetu.

Ak chce závetca spísať závet vo forme medzinárodného závetu, musí predložiť žiadosť osobe oprávnenej na vypracovanie verejných závetov. Účelom vypracovania medzinárodných závetov je zabezpečiť, aby boli z hľadiska formy uznané v štátoch, ktoré sú zmluvnými stranami Dohovoru o jednotnej právnej úprave formy medzinárodného závetu z roku 1973, resp. v štátoch, ktoré začlenili ustanovenia týkajúce sa medzinárodného závetu do vlastného práva.

Len za mimoriadnych okolností, ktoré bránia vypracovaniu závetu v ktorejkoľvek platnej forme, môže závetca vyjadriť svoj závet ústnou formou pred dvoma súčasne prítomnými svedkami. Platnosť takéhoto závetu končí po uplynutí 30 dní od ukončenia mimoriadnych okolností, za ktorých bol vytvorený.

Dedičské zmluvy (zmluva, na základe ktorej osoba odkáže svoje dedičstvo alebo jeho časť inej zmluvnej strane alebo tretej osobe), zmluvy o budúcom dedičstve alebo odkaze (zmluva, na základe ktorej osoba prevedie dedičstvo, ktoré očakáva; zmluva o dedičstve tretej osoby, ktorá je nažive; zmluva o odkaze hnutelného majetku v závete alebo inom zisku, ktorý zmluvná strana očakáva z dedičstva, ktoré ešte nebolo otvorené) a zmluvy o obsahu závetu (zmluva, na základe ktorej sa osoba zaväzuje zahrnúť alebo nezahrnúť určité ustanovenie do svojho závetu, či odvolať alebo neodvolať ustanovenie vo svojom závete) nie sú podľa chorvátskeho práva prípustné a z tohto dôvodu sú neplatné.

Chorvátske právo umožňuje uzavretie zmluvy o prevode a delbe majetku počas života. Ide o zmluvu, ktorú predok (prevodca) uzatvára so svojimi potomkami, pričom predok medzi svojich potomkov rozdeľuje a prevádza, v celom rozsahu alebo sčasti, majetok, ktorý vlastní v čase uzavretia zmluvy. Aby sa mohla zmluva považovať za platnú, vyžaduje sa súhlas všetkých detí a ostatných potomkov vyzvaných k dedeniu po predkovi. Zmluvu treba vyhotoviť písomne a dať overiť sudcovi na príslušnom súde alebo spísať vo forme notárskej zápisnice alebo nechať overiť (urobiť ju právne záväznou) verejným notárom. Zmluva môže zahŕňať manželka/-ku predka, ktorého/-ej súhlas sa v takomto prípade tiež vyžaduje. Majetok, na ktorý sa vzťahuje táto zmluva, nie je zahrnutý v dedičstve ani sa nezohľadňuje pri stanovení hodnoty dedičstva.

Chorvátske právo nedovoľuje uzatváranie zmluvy o odmietnutí dedičstva, ktoré nebolo otvorené. Potomok, ktorý môže samostatne nakladať so svojimi právami, môže vo výnimočných prípadoch uzavrieť zmluvu s predkom o odmietnutí dedičstva, na ktoré by mal právo po smrti predka. Takúto zmluvu môže uzavrieť aj manžel/-ka, pokiaľ ide o dedičstvo, ktoré by mu/jej pripadlo po smrti jeho /jej manžela/-ky. Zmluvu treba vyhotoviť písomne a dať overiť sudcovi na príslušnom súde alebo spísať vo forme notárskej zápisnice alebo nechať overiť (urobiť ju právne záväznou) verejným notárom.

2 Mal by byť tento právny úkon zaregistrovaný? Ak áno, ako

Skutočnosť, že bol vyhotovený, uložený a ohlásený závet, sa zaznamená v chorvátskom registri závetov, ktorý spravuje chorvátska notárska komora. Príslušné súdy, verejní notári, právni zástupcovia a osoby, ktoré spísali závet, predkladajú pri zápise na žiadosť závetcu informácie týkajúce sa týchto skutočností. Zápis závetov do chorvátskeho registra závetov nie je povinný a skutočnosť, že závet nie je zapísaný v registri alebo uložený na konkrétnom mieste, neovplyvní jeho platnosť.

Informácie uložené v registri môžu byť pred smrťou závetcu sprístupnené jedine závetcovi alebo osobe, ktorú závetca na tieto účely výslovne splnomocnil.

Počas pozostalostného konania musí súd alebo verejný notár, ktorí vedú konanie, vyžadovať od chorvátskeho registra závetov všetky informácie o možných závetoch zosnulého.

3 Existujú nejaké obmedzenia slobodného nakladania s majetkom v prípade smrti (napr. povinný dedičský podiel)?

Sloboda závetcu nakladať s majetkom je obmedzená právom neopomenuteľných dedičov na dedičský podiel.

Neopomenuteľní dedičia sú:

- potomkovia závetcu, adoptované deti, deti v starostlivosti závetcu ako partnera a ich potomkovia, manžel/-ka alebo mimomanželský partner závetcu, registrovaný/-á partner/-ka závetcu alebo neregistrovaný/-á partner/-ka závetcu – majú právo na povinný dedičský podiel vo výške polovice časti, ktorá by im pripadala podľa právnej dedičskej postupnosti v prípade absencie závetu,
- rodičia, adoptívni rodičia a iní predkovia závetcu – majú právo na povinný dedičský podiel len vtedy, ak sú trvale práceneschopní a v núdzi, a ich povinný dedičský podiel predstavuje jednu tretinu časti, ktorá by im pripadala podľa právnej dedičskej postupnosti v prípade absencie závetu.

Neopomenuteľní dedičia majú právo získať povinný dedičský podiel len vtedy, ak ich v konkrétnom prípade vyzývajú dedič ako osoby oprávnené dedič z zákona.

V zákone sú predpísané dôvody, na základe ktorých môže závetca zo závetu celkom alebo sčasti vylúčiť dediča, ktorý má zo zákona právo na povinný dedičský podiel. Závetca to môže vykonať, ak sa dedič dopustil vážneho priestupku voči závetcovi porušením právnej alebo morálnej povinnosti vyplývajúcej z rodinného vzťahu dediča so závetcom; ak sa dedič dopustil úmyselného vážneho trestného činu voči závetcovi alebo jeho manželovi/-ke, dieťaťu alebo rodičovi; ak sa dedič dopustil trestného činu voči Chorvátskej republike alebo hodnotám chráneným medzinárodným právom; ak dedič viedol záhaľčivý alebo nečestný život. Ak si závetca praje vylúčiť dediča, musí to výslovne uviesť v závete spolu s dôvodmi vylúčenia. Dôvod vylúčenia musí existovať v čase vyhotovenia závetu. Vylúčením dedič stráca dedičské právo v rozsahu samotného vylúčenia a práva ostatných osôb, ktoré môžu dedič po závetcovi, sa určujú tak, ako keby vylúčený dedič zomrel pred závetcom.

Okrem možnosti vylúčenia neopomenuteľných dedičov môže závetca výslovne zbaviť potomka, ktorý je zo zákona oprávnený na povinný dedičský podiel, jeho celkového alebo čiastočného podielu, ak je potomok vysoko zadlžený alebo má neprimerané výdavky. Tento podiel nepripadne potomkovi, ktorý bol zbavený práva, ale jeho potomkom. Takéto zbavenie práva zostáva v platnosti len vtedy, ak má osoba zbavená práva v čase smrti závetcu maloleté dieťa alebo maloleté vnúča od predtým zosnulého dieťaťa alebo má plnoleté dieťa alebo plnoleté vnúča od predtým zosnulého dieťaťa, ktoré sú práceneschopné a v núdzi. Dedič zbavený práva dedí po závetcovi podiel, na ktorý sa nevzťahuje zbavenie práv, a tiež vtedy, keď v čase smrti závetcu už neexistujú predpoklady na zbavenie práv.

4 Ak právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti neexistuje, kto dedí a koľko?

Ak závetca nezanechal závet, podľa zákona sa pri dedení uplatňuje dedičská postupnosť, pričom sa uplatňuje zásada, že dediči na vyššom stupni vylučujú z dedičstva dedičov v nižších dedičských skupinách.

Právnymi nástupcami závetcu sú jeho:

- potomkovia, adoptované deti a deti v starostlivosti závetcu ako partnera a ich potomkovia,
- manžel/-ka,
- mimomanželský/-á partner/-ka,
- životný/-á partner/-ka,
- neformálny životný/-á partner/-ka,
- rodičia,
- adoptívni rodičia,
- súrodenci a ich potomkovia,
- starí rodičia a ich potomkovia,
- iní predkovia.

So zreteľom na dedičskú postupnosť má mimomanželský/-á partner/-ka rovnaké postavenie ako manžel/-ka, ako aj deti narodené mimo manželského zväzku majú rovnaké postavenie ako deti narodené v manželskom zväzku a ich potomkovia. Mimomanželský zväzok, ktorý oprávňuje na dedenie zo zákona, predstavuje životný zväzok medzi slobodnou ženou a slobodným mužom, ktorý trvá určitý čas (aspoň tri roky alebo menej, ak sa počas takéhoto zväzku narodilo spoločné dieťa) a bol ukončený smrťou závetcu za predpokladu, že boli splnené podmienky pre platnosť manželstva.

So zreteľom na dedičské právo má životný/-á partner/-ka rovnaké postavenie ako manžel/-ka a deti v jeho/jej starostlivosti ako partnera/-ky majú rovnaké postavenie ako jeho/jej vlastné deti. Životné partnerstvo predstavuje rodinný zväzok medzi dvoma osobami rovnakého pohlavia uzavretý pred príslušným orgánom v súlade s ustanoveniami osobitných právnych predpisov (Zákon životnom partnerstve rovnakého pohlavia).

So zreteľom na dedičské právo má neformálny životný/-á partner/-ka rovnaké postavenie ako mimomanželský/-á partner/-ka. Neformálne životné partnerstvo predstavuje rodinný zväzok medzi dvoma osobami rovnakého pohlavia, ktorý neuzavreli životné partnerstvo pred príslušným orgánom, ak tento zväzok trval aspoň tri roky a za predpokladu, že boli od začiatku splnené podmienky pre platnosť životného partnerstva.

Potomkovia a manžel/-ka závetcu sú prvými v poradí dedičskej postupnosti. V prvej dedičskej skupine dedia dedičia rovnakým dielom. V tejto dedičskej postupnosti sa uplatňuje dedenie potomkami, takže podiel dedičstva, ktorý by pripadol predtým zosnulému dieťaťu, ak by prežilo závetcu, zdedia rovnakým dielom jeho deti, závetcove vnúčatá; ak ktorékoľvek z vnúčat umrelo pred závetcom, podiel, ktorý by dostalo, ak by bolo nažive v čase smrti závetcu, zdedia rovnakým dielom jeho deti, závetcove pravnúčatá, a tak ďalej, pokiaľ neostanú žiadni potomkovia závetcu.

Ak závetca nezanechal žiadne deti, dedia po ňom dedičia z druhej dedičskej skupiny – rodičia a manžel/-ka závetcu. Rodičia závetcu zdedia jednu polovicu dedičstva a manžel/-ka závetcu zdedí druhú polovicu. Ak obaja rodičia zomreli pred závetcom, manžel/-ka zdedí celé dedičstvo. Ak závetcu neprežil/-a manžel/-ka, celé dedičstvo zdedia rovnakým dielom rodičia závetcu; ak jeden z rodičov závetcu zomrel pred závetcom, dedičský podiel, ktorý by mu pripadol, keby prežil závetcu, zdedí druhý rodič. Súrodenci závetcu a ich potomkovia patria do druhej dedičskej skupiny, ak závetcu neprežije manžel/-ka a ak jeden alebo obaja rodičia závetcu zomreli pred závetcom. V takomto prípade (ak jeden alebo obaja rodičia závetcu zomreli pred závetcom, ktorého neprežil/-a manžel/-ka) dedičský podiel, ktorý by pripadol každému rodičovi, keby prežili závetcu, zdedia ich deti (súrodenci závetcu), ich vnúčatá, pravnúčatá a ďalší potomkovia, v súlade s pravidlami, ktoré sa vzťahujú na prípady, v ktorých závetcu prežijú jeho deti a iní potomkovia. Ak jeden z rodičov závetcu zomrel pred závetcom, ktorého neprežil/-a manžel/-ka a ktorý nezanechal žiadnych potomkov, dedičský podiel, ktorý by pripadol rodičovi, ak by prežil závetcu, zdedí druhý rodič; ak druhý rodič tiež zomrel pred závetcom, ktorého neprežil/-a manžel/-ka, potomkovia tohto rodiča zdedia podiel, ktorý by pripadol obom rodičom.

Po závetcovi, ktorý nezanechal žiadnych potomkov, manžela/-ku alebo rodičov, alebo ktorého rodičia nezanechali žiadnych potomkov, dedia dedičia z tretej dedičskej skupiny. V tretej dedičskej skupine po závetcovi dedia jeho starí rodičia, pričom jednu polovicu dedičstva dedia starí rodičia z otcovej strany a druhú polovicu dedia starí rodičia z matkinej strany. Starí rodičia z rovnakej línie dedia rovnakým dielom. Ak jeden z týchto predkov z jednej línie zomrel pred závetcom, dedičský podiel, ktorý by pripadol tomuto predkovi, ak by prežil závetcu, zdedia jeho potomkovia (deti, vnúčatá a ďalší potomkovia), v súlade s pravidlami, ktoré sa vzťahujú na prípady, v ktorých závetcu prežijú jeho deti a iní potomkovia. Ak starí rodičia z jednej línie zomreli pred závetcom a nezanechali žiadnych potomkov, dedičský podiel, ktorý by im pripadol, keby prežili závetcu, zdedia starí rodičia z druhej línie alebo ich potomkovia.

Po závetcovi, ktorý nezanechal žiadnych potomkov ani rodičov, alebo ak títo nezanechali žiadnych potomkov ani manžela/-ku ani starých rodičov, ktorí tiež nezanechali žiadnych potomkov, dedia dedičia zo štvrtej dedičskej skupiny. Vo štvrtej dedičskej skupine sa nachádzajú prastarí rodičia závetcu. Jednu polovicu dedia prastarí rodičia z otcovej strany (túto polovicu dedia rovnakým dielom rodičia starých rodičov závetcu z otcovej strany a rodičia starej matky závetcu z otcovej strany) a druhú polovicu dedia prastarí rodičia z matkinej strany (túto polovicu dedia rovnakým dielom rodičia starých rodičov závetcu z matkinej strany a rodičia starej matky závetcu z matkinej strany). Ak ktorékoľvek z týchto predkov už nie je nažive, podiel, ktorý by im pripadol, nadobúda predok, ktorý bol jeho/jej manžel/-ka. Ak nie je nažive jeden pár z týchto predkov, podiely, ktoré by im pripadli, ak by boli nažive, nadobúda druhý pár z rovnakej línie. Ak nie sú nažive prastarí rodičia z jednej línie, dedičský podiel, ktorý by im pripadol, ak by boli nažive, nadobudnú prastarí rodičia z druhej línie.

Ak neexistujú žiadni dedičia vo štvrtej dedičskej skupine, po závetcovi dedia jeho vzdialenejší predkovia, v súlade s pravidlami dedenia, ktoré sa vzťahujú na jeho prastarých rodičov.

5 Aký orgán je kompetentný:

5.1 v dedičských veciach?

Pozostalostné konanie prebieha pred mestským súdom alebo verejným notárom, ktorý vystupuje ako poverenec súdu.

Miestna príslušnosť mestského súdu na vedenie pozostalostného konania sa stanovuje podľa miesta bydliska závetcu v čase smrti a subsidiárne podľa miesta pobytu, t. j. miesta, kde sa nachádza prevládajúca časť jeho dedičstva v Chorvátskej republike, alebo podľa miesta, kde je závetca zapísaný v registri štátnych príslušníkov. Súd zverí vedenie pozostalostného konania verejným notárom, a ak má viacero verejných notárov registrované sídlo na území pôsobnosti súdu, prípady sa im rovnomerne pridelujú v abecednom poradí podľa priezviska verejného notára.

5.2 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí dedičstva?

Vyhlásenie o prijatí alebo odmietnutí dedičstva (vyhlásenie o dedičstve) možno vykonať ústne pred akýmkoľvek mestským súdom, pred pozostalostným súdom alebo verejným notárom, ktorý vedie pozostalostné konanie, alebo možno predložiť doklad obsahujúci vyhlásenie o dedičstve na pozostalostnom súde alebo verejnemu notárovi, ktorý vedie pozostalostné konanie.

Vyhlásenie o prijatí alebo odmietnutí dedičstva nemožno odvolať.

Spísanie vyhlásenia o dedičstve nie je povinné. Ak osoba nespísala vyhlásenie o odmietnutí dedičstva, predpokladá sa, že si praje byť dedičom. Ak osoba spísala platné vyhlásenie o prijatí dedičstva, nemôže sa tohto práva neskôr zriecť.

5.3 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí odkazu?

Vyhlásenie o odmietnutí alebo prijatí odkazu možno vykonať ústne pred pozostalostným súdom alebo verejným notárom, ktorý vedie pozostalostné konanie, alebo možno predložiť dokument obsahujúci vyhlásenie o odmietnutí alebo prijatí odkazu na pozostalostnom súde alebo verejnemu notárovi, ktorý vedie pozostalostné konanie.

5.4 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí povinného dedičského podielu?

Právo na povinný dedičský podiel je dedičné právo, ktoré sa nadobúda smrťou závetcu. Neopomenuteľný dedič môže pred akýmkoľvek mestským súdom, pozostalostným súdom alebo verejným notárom, ktorý vedie pozostalostné konanie, spísať vyhlásenie o prijatí alebo odmietnutí povinného dedičského podielu alebo môže predložiť overený doklad obsahujúci vyhlásenie o dedičstve na pozostalostnom súde alebo verejnemu notárovi, ktorý vedie pozostalostné konanie.

Právo na povinný dedičský podiel sa vykonáva v rámci pozostalostného konania len na požiadanie neopomenuteľného dediča – ak neopomenuteľný dedič počas pozostalostného konania nepožaduje povinný dedičský podiel, súd alebo verejný notár nie sú povinní určiť jeho právo na povinný dedičský podiel.

6 Stručný opis konania na vysporiadanie dedičstva podľa vnútroštátnych právnych predpisov vrátane likvidácie dedičstva a rozdelenia majetku (zahŕňa to aj informácie o tom, či dedičské konanie začal súd alebo iný príslušný orgán z vlastného podnetu)

Pozostalostné konanie je nesporné konanie vedené s cieľom stanoviť, kto sú dedičia závetcu, čo tvorí dedičstvo závetcu a aké ďalšie práva patria dedičom, odkazovníkom a iným osobám, pokiaľ ide o dedičstvo.

Pozostalostné konanie vedie mestský súd alebo verejný notár, ktorý vystupuje ako poverenec súdu. Mestský súd, ktorý má miestnu príslušnosť na vedenie pozostalostného konania, sa tiež nazýva pozostalostný súd. Miestna príslušnosť mestského súdu na vedenie pozostalostného konania sa stanovuje podľa miesta bydliska závetcu v čase jeho smrti a subsidiárne podľa miesta pobytu, t. j. miesta, kde sa v Chorvátskej republike nachádza prevládajúca časť jeho dedičstva, alebo podľa miesta, kde je závetca zapísaný v registri štátnych príslušníkov.

Pozostalostné konanie sa začína z úradnej moci vtedy, keď súd dostane úmrtný list, výpis z registra úmrtí alebo rovnocenný doklad. Súd zverí vedenie pozostalostného konania verejnemu notárovi s registrovaným sídlom v jeho pôsobnosti, doručí mu úmrtný list a stanoví časový rámec na vedenie konania. Verejný notár vedie konanie ako poverenec súdu, na základe rozhodnutia súdu, ktorý mu zveril vedenie konania, a na základe ustanovení zákona o dedičstve. Pozostalostné konanie vedie spravidla verejný notár, ktorý vystupuje ako poverenec súdu, a len výnimočne súd.

Ak verejný notár vystupuje počas vedenia pozostalostného konania ako poverenec súdu, má rovnako ako sudca alebo radca mestského súdu oprávnenie prijať všetky potrebné opatrenia a všetky rozhodnutia okrem tých, kde sa v zákone o dedičstve predpisuje inak. Ak počas konania strany pred verejným notárom spochybňujú skutočnosť, od ktorých závisia ich práva (napr. dedičské právo, veľkosť dedičského podielu atď.) alebo od ktorých závisí zloženie dedičstva alebo predmet odkazu, verejný notár musí vrátiť spis súdu, aby mohol súd rozhodnúť o prerušení konania a strany poučiť o možnosti občianskoprávnej žaloby alebo správneho konania. Ak počas konania strany pred verejným notárom spochybňujú skutočnosť, od ktorých závisí ich právo na závetný odkaz alebo iné právo, verejný notár musí vrátiť spis súdu, ktorý v takomto prípade strany poučí o možnosti občianskoprávnej žaloby alebo správneho konania, ale nepreruší pozostalostné konanie. V osobitných prípadoch stanovených v zákone (rozhodovanie o oddelení dedičstva z majetku dediča, o práve spoludedičov, ktorí žili alebo zarábali v zväzku so závetcom, a o rozdelení vecí do domácnosti), môže verejný notár prijať rozhodnutia jedine so súhlasom všetkých strán konania, inak musí verejný notár vrátiť spis súdu. Súd, ktorý notárovi zveril vedenie pozostalostného konania, priebežne sleduje jeho prácu.

Pozostalostné vypočutie je hlavnou časťou pozostalostného konania, pričom sa môže uskutočniť jedno či viac takýchto vypočutí.

Pozostalostné vypočutie sa neuskutoční, ak zosnulý nezanechal žiadne dedičstvo alebo ak závetca zanechal len hnutelný majetok a rovnocenné práva a žiadna z osôb vyzvaných dedičť nevyžaduje, aby sa viedlo pozostalostné konanie.

Na pozostalostné vypočutie sa predvolávajú strany (dedičia, odkazovníci, iné osoby, ktoré si uplatňujú právo v súvislosti s dedičstvom), osoby, ktoré si môžu právoplatne uplatňovať nárok na dedičstvo (keď existuje závet), vykonávateľ závetu (ak je ustanovený) a iné zainteresované osoby. Verejný notár v predvolaní na vypočutie oznámi zainteresovaným osobám začiatok konania a skutočnosť, či mu bol predložený závet, a vyzve zainteresované osoby, aby ihneď predložili písomný závet alebo doklad potvrdzujúci ústny závet, ak ho vlastní, alebo uviesť mená svedkov ústneho závetu. Takýmto zainteresovaným osobám sa v predvolaní osobitne odporučí, že kým nebude vynesené rozhodnutie o dedičstve, môžu urobiť vyhlásenie o odmietnutí dedičstva ústne na vypočutí alebo verejne prostredníctvom úradne osvedčenej listiny, a ak sa nedostavia na vypočutie alebo neurobia takéto vyhlásenie, bude sa predpokladať, že chcú byť dedičmi.

Všetky dôležité otázky týkajúce sa vynesenia rozhodnutia v pozostalostnom konaní, predovšetkým pokiaľ ide o dedičné právo, veľkosti dedičského podielu a práva na odkazy, budú prerokované na pozostalostnom vypočutí. Súd alebo verejný notár vynesú rozhodnutie na základe výsledkov všetkých vypočutí. Súd alebo verejný notár sú oprávnení preukázať skutočnosti, ktoré strany konania nepredložili, a takisto predložiť dôkazy, ktoré nenavrhl, ak súd alebo verejný notár zistia, že takéto skutočnosti a dôkazy sú relevantné pre rozhodovanie. Súd alebo verejný notár spravidla rozhodujú o právach potom, ako umožnia zainteresovaným osobám urobiť potrebné vyhlásenia. Súd alebo verejný notár budú rokovať o právach každej osoby, ktorá sa napriek riadnemu predvolaniu nedostavila na vypočutie, na základe informácií dostupných súdu alebo verejnému notárovi s ohľadom na písomné vyhlásenia takýchto osôb, ktoré boli doručené predtým, ako sa prijalo rozhodnutie.

Vyhlásenia o dedičstve predstavujú vyhlásenia, v ktorých dedič prijíma alebo odmieta dedičstvo. Každý je oprávnený, ale nikto nie je povinný, urobiť vyhlásenie o dedičstve. V prípade osoby, ktorá nespísala vyhlásenie o odmietnutí dedičstva, sa predpokladá, že si praje byť dedičom. Osoba, ktorá písala platné vyhlásenie o prijatí dedičstva, nemôže sa tohto práva neskôr zriecť. Súd alebo verejný notár nebudú od nikoho vyžadovať, aby urobili vyhlásenie o dedičstve, ale ak chce dedič urobiť takéto vyhlásenie, môže ho vyjadriť ústne pred pozostalostným súdom alebo verejným notárom, ktorý vedie pozostalostné konanie, resp. pred akýmkoľvek iným mestským súdom, alebo predložením úradne osvedčenej listiny obsahujúcej vyhlásenie o dedičstve pozostalostnému súdu alebo verejnému notárovi, ktorý vedie pozostalostné konanie. V prípade vyhlásenia o odmietnutí dedičstva musí súd alebo verejný notár upozorniť dediča na následky takéhoto vyhlásenia a musí dediča informovať, že odmietnutie dedičstva možno urobiť jedine vo svojom mene, ako aj vo svojom mene a v mene svojich potomkov.

Súd preruší pozostalostné konanie a strany poučí o možnosti občianskoprávnej žaloby alebo správneho konania, ak strany spochybňujú skutočnosť, od ktorej závisí jedno z ich práv, zloženie dedičstva alebo predmet odkazu. O možnosti podať občianskoprávnu žalobu alebo začať správne konanie súd poučí tú stranu, ktorej právo považuje za menej pravdepodobné. Ak strany spochybňujú skutočnosti, od ktorých závisí právo na závetný odkaz alebo iné právo, súd poučí strany o možnosti občianskoprávnej žaloby alebo správneho konania, ale nepozastaví pozostalostné konanie.

Po ukončení pozostalostného konania súd alebo verejný notár vynesú rozhodnutie o dedičstve. Keďže podľa chorvátskeho práva sa dedí *ipso iure* okamihom smrti závetcu, rozhodnutie o dedičstve má deklaratívny charakter. V rozhodnutí sa určuje, kto sa po smrti závetcu stáva dedičom a aké práva nadobudli ostatné osoby. Obsah rozhodnutia je stanovený v zákone o dedičstve a rozhodnutie obsahuje informácie o: závetcovi (meno a priezvisko, osobné identifikačné číslo, meno jedného z rodičov, dátum narodenia, štátna príslušnosť, a v prípade ľudí, ktorí zomreli v rámci manželstva, aj priezvisko zaslobodna); zložení dedičstva (označenie nehnuteľností s podrobnými informáciami z katastrov, ktoré sú potrebné na zápis; označenie hnutel'ného majetku a iných práv, ktoré súd identifikoval ako súčasť dedičstva); dedičoch (meno a priezvisko, osobné identifikačné číslo, miesto bydliska, vzťah medzi dedičom a závetcom, či dedia ako osoby oprávnené dediť zo zákona alebo zo závetu; či existuje viac dedičov, dedičský podiel jednotlivých dedičov vyjadrený zlomkom); obmedzení alebo vecnom bremene na právach dediča (či právo dediča podlieha podmienkam, časovému obmedzeniu alebo príkazu, a ak áno, či a ako sú inak obmedzené alebo zaťažené a v prospech koho); osobách oprávnených na odkaz alebo niektoré iné právo vyplývajúce z dedičstva s presným označením takéhoto práva (meno a priezvisko osoby, osobné identifikačné číslo, miesto bydliska). Rozhodnutie o dedičstve sa vydáva pre všetkých dedičov a odkazovníkov, ako aj pre osoby, ktoré si počas konania uplatnili právo na dedičstvo; konečné rozhodnutie sa predkladá aj príslušnému daňovému úradu. Súd alebo verejný notár v rozhodnutí o dedičstve nariadia, že po vnesení konečného rozhodnutia o dedičstve sa do katastra nehnuteľností zapíšu potrebné záznamy v súlade s pravidlami zákona o katastri nehnuteľností, a že hnutel'ný majetok, ktorý je v úschove súdu alebo verejného notára, prípadne tretej osoby, na základe príkazu súdu alebo verejného notára, sa má odovzdať povereným osobám.

Pred vnesením rozhodnutia o dedičstve môže súd alebo verejný notár na žiadosť odkazovníka vyniesť osobitné rozhodnutie o odkaze za predpokladu, že takýto odkaz nie je napadnutý dedičmi. Ak je zloženie dedičstva iba sčasti nesporné, môže sa vyniesť čiastočné rozhodnutie o dedičstve s cieľom ustanoviť dedičov a odkazovníkov a určiť, čo je nesporné súčasťou dedičstva.

Je možné podať námietku voči rozhodnutiam, ktoré vyniesol verejný notár, ktorý v pozostalostnom konaní vystupuje ako poverenec súdu. Námietka sa verejnému notárovi podáva do ôsmich dní od doručenia rozhodnutia stranám a verejný notár ho musí bezodkladne predložiť príslušnému mestskému súdu spolu so spisom. O námietkach rozhoduje jeden sudca. Oneskorené,

neúplné alebo neprípustné námietky budú súdom zrušené. Pri rozhodovaní o námietke voči rozhodnutiu verejného notára môže súd ponechať rozhodnutie v platnosti v celku alebo sčasti, alebo ho zrušiť. V prípade zrušenia rozhodnutia (v celku alebo sčasti) bude súd rozhodovať o zrušenej časti rozhodnutia. Proti rozhodnutiu súdu, ktorým sa úplne alebo čiastočne ruší notárske rozhodnutie, nemožno podať individuálne odvolanie. Rozhodnutie o námietke sa predkladá stranám a verejnému notárovi.

Proti rozhodnutiam vyneseným prvostupňovým súdom v pozostalostnom konaní možno podať odvolanie, ak nie je v zákone o dedičstve stanovené inak. Odvolanie možno podať v lehote do pätnástich dní od vynesenia rozhodnutia prvostupňového súdu. Odvolanie možno podať na prvostupňový súd, ktorý o podanom odvolaní rozhodne včasným spôsobom a vynesie nové rozhodnutie, ktorým sa mení sporné rozhodnutie za predpokladu, že neporušuje práva iných osôb, ktoré vyplývajú z tohto rozhodnutia. Ak prvostupňový súd nezmení svoje rozhodnutie, odošle odvolanie na druhostupňový súd bez ohľadu na to, či sa odvolanie predložilo v rámci zákonom predpísanej lehoty. Druhostupňový súd spravidla rozhoduje len o odvolaniach predložených včasným spôsobom, ale môže zohľadniť aj odvolanie, ktoré nebolo predložené včas za predpokladu, že neporušuje práva iných osôb, ktoré vyplývajú z tohto rozhodnutia.

V pozostalostnom konaní nie sú povolené mimoriadne opravné prostriedky.

7 Ako a kedy sa niekto stáva dedičom alebo odkazovníkom?

Dedičom oprávneným dediť zo zákona alebo zo závetu sa osoba stáva *ipso iure* (na základe zákona) v okamihu smrti závetcu. V tomto okamihu dedič nadobudne dedičské právo a dedičstvo mu zákonom pripadne a stáva sa jeho dedičstvom. Na nadobudnutie dedičského práva sa nevyžaduje vyhlásenie o prijatí dedičstva. Dedič, ktorý si nepraje byť dedičom, má právo odmietnuť dedičstvo predtým, ako sa vynesie rozhodnutie o dedičstve na prvostupňovom súde.

Odkazovník nadobudne právo na odkaz v okamihu smrti závetcu.

Pozostalostné konanie, ktorým sa stanovuje, kto sú dedičia závetcu, čo tvorí dedičstvo závetcu a aké ďalšie práva získavajú dedičia, odkazovníci a iné osoby so zreteľom na dedičstvo, sú opísané v odpovedi na otázku č. 6 týkajúcu sa pozostalostného konania.

8 Sú dedičia zodpovední za dlhy zosnulého? Ak áno, za akých podmienok?

Dedičia, ktorí neodmietli dedičstvo, sú spoločne a nerozdielne zodpovední za úhradu dlhov závetcu, každý do výšky svojho dedičského podielu.

9 Aké doklady a (alebo) informácie sa zvyčajne vyžadujú na účely registrácie nehnuteľností?

Na účely zápisu do katastra nehnuteľností treba na oddelenie registra nehnuteľností mestského súdu, na ktorého území sa nachádza majetok, predložiť tieto doklady:

1. návrh na zápis;
2. doklad, na základe ktorého sa nadobúda vlastnícke právo (právny základ na získanie vlastníckeho práva – kúpnopredajná zmluva, darovacia zmluva, dohoda o výživnom, rozhodnutie o dedičstve atď.), ako originál alebo overený výpis;
3. doklad o štátnej príslušnosti nadobúdateľa vlastníckeho práva (potvrdenie o občianstve, overená kópia cestovného pasu atď.) alebo doklad o štatúte právnickej osoby (výpis z obchodného registra), ak je nadobúdateľ zahraničná právnická osoba;
4. ak žiadateľa zastupuje advokát, je potrebné predložiť originál alebo overenú kópiu splnomocnenia;
5. ak žiadateľ neustanovil advokáta, ktorý ho má zastupovať, a nachádza sa v zahraničí, je povinný splnomocniť advokáta so sídlom v Chorvátsku na prijímanie písomností;
6. dôkaz o úhrade súdneho poplatku vo výške 200,00 HRK, položka č. 16 a kolkovné vo výške 50,00 HRK, položka č. 15, v súlade so zákonom o súdnych poplatkoch („Narodne novine“, č. 74/95, 57/96, 137/02, 26/03, 125/11, 112/12 a 157/13).

9.1 Je menovanie správcu povinné alebo je povinné na základe žiadosti? Ak je povinné alebo povinné na základe žiadosti, aké kroky treba podniknúť?

V chorvátskom práve sa neuvádza povinnosť vymenovania správcu dedičstva. Dôvodom toho je, že dedičstvo zo zákona pripadá dedičom v okamihu, keď sa dedičstvo otvorí (keď závetca zomrie alebo je vyhlásený za mŕtveho).

V chorvátskom práve sa však stanovuje, že v osobitných prípadoch pozostalostný súd vymenuje dočasnú správcu dedičstva. Vykoná tak v prípade, že nie sú známi dedičia, nie je známe ich miesto pobytu alebo sú nezastihnuteľní, respektíve v iných prípadoch, keď si to situácia vyžaduje. Dočasný správca dedičstva je oprávnený v mene dedičov žalovať a byť žalovaný, vymáhať pohľadávky alebo splácať dlhy a zastupovať dedičov. Súd môže v prípade potreby vymedziť osobitné práva a povinnosti správcu dedičstva. Súd môže tiež vymenovať správcu dedičstva, ktoré bolo oddelené od majetku dedičov na žiadosť veriteľov závetcu.

9.2 Kto je oprávnený vykonať právny úkon pre prípad smrti zosnulého a (alebo) spravovať dedičstvo?

Dedičstvo spravujú dedičia, s výnimkou prípadov, keď bolo zverené vykonávateľovi závetu alebo správcovi dedičstva.

Závetca môže závetom ustanoviť jedného alebo viacerých vykonávateľov závetu. Osoba, ktorá bola ustanovená za vykonávateľa závetu, nemusí prijať tieto povinnosti. Povinnosti vykonávateľa závetu stanovil závetca v závete. Ak závetca nestanovil žiadny špecifický pokyn, povinnosti vykonávateľa predstavujú najmä:

- starať sa a urobiť všetko potrebné na uchovanie dedičstva v mene a na účet dedičov,
- spravovať dedičstvo,
- urobiť všetko potrebné na úhradu dlhov a odkazov v mene a na účet dedičov.

Pri tejto činnosti musí vykonávateľ v každom ohľade dbať na to, aby vykonával závet podľa prania závetcu.

9.3 Aké sú právomoci správcu?

Podľa chorvátskeho práva sa správca spravidla nevymenuje. Dôvodom toho je, že dedičstvo pripadá zo zákona dedičom v čase, keď sa otvorí (keď závetca zomrie alebo ho vyhlásia za mŕtveho). Dedič spravuje všetko, čo tvorí dedičstvo, a nakladá s ním. Ak existuje viacero dedičov, títo spoludediči spravujú všetko, čo tvorí dedičstvo, a nakladajú s ním ako spoloční vlastníci, s výnimkou časti, ktorá bola zverená vykonávateľovi závetu alebo správcovi dedičstva, až dovtedy, kým sa neustanoví, ktorý dedičský podiel patrí ktorému dedičovi.

Potom, ako sa v konečnom rozhodnutí ustanoví, ktoré dedičské podiely patria ktorému dedičovi, spoludediči spravujú všetko, čo dovtedy predstavovalo spoločný majetok, a nakladajú s ním až do okamihu rozdelenia dedičstva v súlade s pravidlami, podľa ktorých spoludediči spravujú majetok a nakladajú s ním, s výnimkou časti, ktorá bola zverená vykonávateľovi závetu alebo správcovi dedičstva.

10 Aké doklady sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov zvyčajne vydávajú v priebehu alebo na konci dedičských konaní na účely preukázania postavenia a práv oprávnených osôb? Majú osobitné dôkazné účinky?

Ak sa v priebehu konaní vymenuje vykonávateľ závetu, súd mu na jeho žiadosť a bezodkladne vystaví osvedčenie, ktoré preukazuje spôsobilosť a právomoci vykonávateľa, spolu s pokynom pre všetkých, že vyhlásenia vykonávateľa sa majú brať ako vyhlásenia samotného závetcu. Ktokoľvek, kto koná v dobrej viere, v súlade s vyhlásením osoby, ktorá sa prostredníctvom osvedčenia súdu preukázala ako vykonávateľ závetu, nebude zodpovedný za škody, ktoré by vznikli dedičom. Ak súd prepustí vykonávateľa závetu, je vykonávateľ závetu povinný bezodkladne vrátiť na súd osvedčenie preukazujúce jeho spôsobilosť a právomoci, inak bude zodpovedný za všetky škody, ktoré by v tejto súvislosti mohli vzniknúť.

Po ukončení pozostalostného konania sa vynesie rozhodnutie o dedičstve. V rozhodnutí sa stanovuje, kto sa po smrti závetcu stáva jeho dedičom a aké práva tým získajú ostatné osoby. Keďže podľa chorvátskeho práva dedí *ipso iure*, účelom ustanovenia dediča nie je získať dedičské právo alebo samotné dedičstvo (obe nastali v okamihu smrti závetcu), ale len umožniť a uľahčiť vykonávanie práv a povinností nadobudnutých dedičstvom.

Účinok konečného rozhodnutia o dedičstve je, že rozhodnutie o dedičstve má určiť, aké je zloženie dedičstva, kto je dedičom závetcu, aká je veľkosť dedičského podielu, ktorý mu patrí, či je jeho dedičské právo obmedzené alebo zaťažené vecným bremenom, a ak áno, ako a či existujú akékoľvek práva na odkazy a ktoré to sú.

Obsah právoplatného rozhodnutia môže byť napadnutý osobou, ktorá nie je podľa ustanovení zákona o dedičstve viazaná konečnou platnosťou rozhodnutia o dedičstve, prostredníctvom občianskoprávnej žaloby voči osobám, ktoré majú prospech zo zistenia rozhodnutia, ktorého vecnú správnosť táto osoba napadla.

Právoplatné rozhodnutie o dedičstve nie je záväzná pre osoby, ktoré si uplatňujú nárok na právo k predmetu rozhodnutia ako časti dedičstva za predpokladu, že sa nezúčastnili na pozostalostnom vypočutí ako strany a neboli ani predvolané, aby sa osobne zúčastnili. Takéto rozhodnutie nie je záväzná ani pre osoby, ktoré tvrdia, že z dôvodu smrti závetcu sú oprávnené na dedičské právo zo závetu alebo zo zákona alebo že sú oprávnené na odkaz za predpokladu, že sa nezúčastnili na pozostalostnom vypočutí ako strany a neboli ani predvolané, aby sa osobne zúčastnili.

Vo výnimočných prípadoch nie je konečné rozhodnutie záväzná pre osoby, ktoré sa zúčastnili na pozostalostnom konaní ako strany alebo boli riadne predvolané na konanie, so zreteľom na akékoľvek práva, ktoré neskôr vyplynuli zo závetu; so zreteľom na práva stanovené v občianskoprávnom alebo správnom konaní (ktorých začatie bolo nariadené) po vynesení konečného rozhodnutia o dedičstve; ak boli splnené predpoklady, na základe ktorých môžu v občianskoprávnej žalobe požadovať opakovanie konania.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 18/03/2019